

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

19. De nominatione quam praesentationem appellant quæ conuenit his, qu
Patroni Ecclesiarum dicuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

in studio iuris Civilis, & Pontificij quinquennium ante gradum infimum: ante alios, medium scilicet, & summum, septennium. Est item necessarium, ut is, qui nominandus est, declaret beneficia quæ obtinet, vna cum vera, iustaq; annorum proventuum æstimatione: quia eos nominare non licet, qui beneficij sunt donati ad quantitatem ducentorum aureorum, ac propterea huius quantitatis mentio fieri debet. Ius vero quod sic nominatus acquirit, est, ut ei Beneficium quod postea vacauerit, conferatur ab episcopo, Collegio vel alijs qui ius habent beneficia conferendi. Et quadruplex denuntiatio apud eos fit Quadragenarij ieiunij tempore. Vna de Scholastico gradu quo præditus est nominatus: altera de legitimo studiorum tempore, tertia, de nominatione a publica schola facta: quarta, de genere & nobilitate. Et has quatuor denuntiationes, postquam semel fuerint factæ, repetere nominatus ultra non cogitur. Sed nihilominus nomen suum quotannis profiteri debet, ne forte mutasse voluntatem, & nullam amplius beneficium affectare credatur. Quæ igitur beneficia mense Iulio, Ianuarioq; Aprili, & Octobri vacant ob obitum beneficiarj, non nisi nominatis à schola publica conferuntur.

CAP. XIX.

De Nominatione, quam præsentationem appellant, quæ conuenit his, qui Patroni Ecclesiarum dicuntur.

Præmittendum est: quædam esse beneficia Ecclesiastica, in quibus auctoritate Superioris iij Clerici constituuntur, quos Patroni nominant, & episcopo obtulerunt, siue præsentantur. Vnde in iure Canonico Titulus extat, De Patronatu. Patronus est, Clericum promovendum nominare, & offerre, & ut vulgo dici solet, præsentare Papæ vel alteri inferiori Ordinario. Papæ vero, vel Episcopi Clericum nominatum, oblatum, & præsentatum iustitiam: hoc est, ei Ecclesiam aut beneficium dare: quam passim alij Præsentationem, ego Nominationem appellauit: ut loquar more cæterorum, Præsentationem dicitur vocabo.

Primo quaeritur, quid sit Ius patronatus? Hostiensis in Summa, Titulo De iure Patronatus, definit in hunc modum: *Est potestas nominandi seu præsentandi, & offerendi Clericum, promovendum ad Beneficium simplex, & vacans.* Quæ definitio à quibusdam rejicitur res ob causas. Primo, quia dicitur potestas nominandi, & offerendi: cum tamen Ius Patronatus non solum in hac facultate, sed in alijs etiam multis consistat. Deinde ob illud, *ad beneficium simplex*, cum multi Patroni etiam ius habeant nominandi, & præsentandi Clericos promovendos, ad quælibet alia beneficia curam animarum habentia, ad Dignitates, ad Personatus, ad Ecclesias Cardinales, & Metropolitanas: quales ius habent Reges Galliæ, Hispaniæ, & Poloniæ, & Siciliae. Postremo, propter id, *ad beneficium vacans*, cum Patroni consensus non solum sit necessarius, cum Beneficia obitu Clerico: tum vacantia conferuntur, sed etiam quando alio quouis modo, videlicet, per mutacione, viacione, translatione, renunciatione dantur. Verum tamen hæc nihil impediunt prædictæ definitionis bonitatem, probabilitatemque: sed in præsentati loco sufficit ita Ius patronatus definire: Ius patronatus, est Beneficium onerosum, & vile, contentens alicui in Ecclesia ob aliquod eius meritum, vel obsequium in ipsam collatum. Secundo quaeritur, An Ius patronatus spirituale sit? Hanc quaestionem tractant Ductores in cap. Quanto, De iud. c. ca. 1. De Ius patronatus. Nam si spirituale ius est, quomodo in Laicum cadit, qui spiritualis potestatis capax non est? Quomodo item abque vlla Simonia labe venditur vna cum viuereitate rerum, in quibus est Patronatus constitutus? quomodo etiam ad hæredes simul cum hereditate transmittitur? Quod si temporale ius est, quomodo Canonicum, & Ec-

clesiasticum ius vocatur: & quare non nisi Ecclesie auctoritate conceditur? Cur etiam Patronus illud vendere prohibetur? Cur item Magistratus & Iudex civilis causam patronatus cognoscere nequit? cap. Quanto, de iudicis. Abbas in cap. Quanto, numero quinto ait, Goffredum, & Antonium sensisse, Ius patronatus esse simpliciter spirituale, Ecclesie tamen beneficio & privilegio in Laicum cadere.

Sed verius est, quod Glossa, Innocentius, Hostiensis, Ioan. Andreas, & ipse Abbas tradiderunt, Ius patronatus non esse simpliciter spirituale, sed spirituali tantum iuri coniunctum & connexum. Nam in cap. De iure de Ius patronatus, dicit esse spirituali annexum. Cum vero hoc ius dicatur spirituali rei annexum, variæ causæ redduntur: nimirum, vel quia sic ius nominandi, præsentandi, & offerendi Clericum promovendum ad beneficium, vel quia non nisi Ecclesie auctoritate possit acquiri & possideri. Mihi videtur rei spirituali dici annexum, quoniam sit rem spirituales antecedens; quia videlicet sit potestas nominandi Clericum, & præsentandi, ut in beneficio instituat ad sacra officia in Ecclesia obeunda. Cæterum, iuxta Panorm. loco citato. Ius eligendi, Ius instituendi, Ius confirmandi, Ius conferendi, est simpliciter spirituale, quoniam per vnumquodq; huiusmodi, acquirit Clericus Ius ad beneficium vel in beneficio, & datur Clerico facultas ex toto, vel ex parte ea quæ sunt iurisdictionis exequendi: Ius autem nominandi, seu præsentandi, quod Patronus habet, nominato Clerico nullam dat in beneficio potestatem, sed tantum tribuit, ut is, qui præsentatus est, possit institui.

Tertio quaeritur, Quotuplex sit Ius patronatus? Respondeo, duplex, Vnum Clericorum, Laicorum alterum: Ius patronatus Ecclesiasticorum est, quod Clerico conuenit ratione Ecclesie, seu beneficii quod habet: Nam sæpe Clerici iure Ecclesiarum, quibus præsent, potestatem habent nominandi, præsentandi, & offerendi Clericos promovendos ad Beneficia. Ex quo fit, ut si Clerico Ius patronatus conueniat ratione patrimonij quod habet, non sit Ius patronatus Ecclesiasticorum, sed laicorum, eo quod illud Clericus habeat communi iure & ratione quæ Laicus, Ius patronatus Laicorum est, quod congruit Laico, quia Ecclesiam ex rebus & bonis suis fundavit, vel extruxit, vel dotavit. Quæres, quibus in rebus Ius patronatus Laicorum distinguatur? Hanc quaestionem solvam inferius, cap. 21. & 23.

Quarto quaeritur, Quot modis aliquis acquirat Ius patronatus? Respondeo cum Glossa c. Pia mentis 16. quæst. 7. tribus modis: Primo ex eo quod aliquis Ecclesiam fundavit, c. Pia mentis citato, & c. Nobis, De Ius patronatus. c. Abbatem 17. q. 2. secundo modo quia Ecclesiam edificavit, c. Nobis, De Ius patronatus. c. Frigentiis, c. Pia mentis, c. Monasterium, & c. Eius eadem causa, & quæst. Tertio, quia Ecclesiam dotavit, cap. Filijs citato, & c. Nemo, De consec. distim. 1. Vnde verius apud Glossam loco citato.

Patronum faciunt dos, adificatio fundus: Fundatione Ecclesie acquiratur Ius patronatus: cum quis fundum, agrum, vel domum, hoc est, terræ solum donavit, ut extrueretur Ecclesia: adificatione, cum alius in eo fundo Ecclesiam extruxit: dotatione, cum alius annuos redditus siue proventus, qui dotes Ecclesiarum, in e. Decretum. 10. q. 1. recte dicuntur, attribuit, & assignavit: Ecclesie enim siue redditibus, & dote idonea fundari non debent, c. Nemo, de cons. d. 1. Et si forte absque dote fundata fuerint, consecrandæ non sunt, nisi prius dotentur, Glossa in cap. Cum seculus, de consecrat. Ecclesie, Et ipse edificator debet dotem dare, & ad id compelli potest: quod si non dederit, eius hæres dotem debet. Si vero episcopus permiserit Ecclesiam sine dote fundari, extrus, & consecrati, eam ipse dotare compellitur, Glossa, c. citato, cum seculus.

Quinto quaeritur, An alijs etiam modis Ius patronatus possit acquiri? Respondeo, posse acquiri, nimirum alijs similibus, siue æquipollentibus, veluti cum quis

Ecclesie dotes auget: vel dirutam & collapsam Ecclesiam reparat ac reficit, pristinaque restituit dignitati, & integritati. *Communis opinio.*

Sexto queritur, Quo modo intelligatur Ius patronatus acquiri fundatione, ædificatione, dotatione Ecclesie: an videlicet hæc tria sint necessaria, an vero vnum eorum sufficiat? Ratio dubitandi est, quia non videtur satis esse, si quis fundet, aut extruat ædem sacram, nisi dotem donec: nam Ecclesia non dotata, beneficium habere non potest, cum redditibus careat ad ministros commode sustentandos necessarios. Respondeo, vnum eorum trium sufficere; dummodo tamen aliquis doret Ecclesiam, quam alius, vel fundauerat, vel extruxerat. Sic exemplum: Titius fundauit Ecclesiam, Caius extruxit: sed redditus ei neuter attribuit: quamdiu sine dote existeret, nullum alium in ea Ius patronatus acquirere. Sed Seius postea ei dotem assignauit, ac dedit: tunc Titius, Caius, & Seius simul, in ea Ius patronatus habere queunt, quia Episcopi consensu Titius fundauit, Caius extruxit, Seius dotauit. Quod si vnus, & idem hæc simul omnia præstiterit, vnus ipse ius acquirat, tribus tamen de causis. Item, si plures dotem Ecclesie dederint, omnes ex æquo patroni sunt, quamuis vnus plus conferat, quam alius. *Sic Innocentius, & Panoritanus in Rubrica de Iure patronatus. & Glossa distincti. 63. in summa.* Sed quid si vnus eorum trium modicum tantum dedit? Glossa in ead. *Quicumque* 16. *quæst.* 7. ait, non eo ipso Patronum effici. Sed verius est, quod Abbas *loco citato dicti*, Patronum fieri, quando plures dotem sufficientem, & idoneam dederunt. Nam ius simpliciter sit, dotatione Patronatum acquiri nihil distinguendo, vnus ne an plures Ecclesiam dorent. Si tamen vnus tantum dotem det, quæ non sufficiat Ecclesie, is Patronus non fit, quoniam non dotauit Ecclesiam: quo sensu vera est Glossæ sententia, vt dixit Panoritanus.

Septimo queritur, An satis sit, si quis fundet, vel ædificet, vel dotet Ecclesiam absque vlllo Episcopi, vel Ordinarij consensu? Respondeo, minime, *cap. Nobis de Iure patronatus*: Canones enim & iura postulant, vt hæc fiant ordine iuris seruato, hoc est, auctoritate, & consensu Episcopi, qui per se, vel per alium nutu ipsius debet primarium lapidem ponere, *Glossa in cap. Placuit 1. quæst. 2. in verbo. dote. Hostien. in sum. tit. de Eccles. adif. n. 3. Gofred. in sum. tit. de consec. Eccles. n. 4. & tit. de Eccles. adif. n. 5. Asten. in sum. lib. 6. cit. 28. q. 1. Silu. in verb. Ecclesia 2. q. 2. Armil. eo. verbo n. 4. debet iridem Crucis signum figere, atrium designare, ad Deum preces fundere. t. Nemo, de consec. dist. 1. ex Concil. Auzilian. 4. & ex Authen. de Monachis, §. illud. coll. 1. in Authen. de Eccles. tit. §. Si quis autem voluerit. collat. 9. Authen. vt nullus fabricet orat. §. 1. collat. 5.*

Octauo queritur, An qui Ecclesie absque vlla dote fundatæ, & antea consecratæ dotem dederit. Ius patronatus acquirat? Glossa in c. *Pia mentis*, 16. q. 7. negat ob eam causam, quod rei sacræ seruitus imponi iure non potest, per loca sacra nulli seruitus debetur, *l. seruitutes*, 3. §. vlt. ff. de seruitutibus: & quod humani iuris esse desijt, seruitutem non recipit. *l. Caseri. ff. Communia prædiorum.*

Sed probabilius videtur, id quod ait Abb. in cap. *Quoniam* num. 9. de Iure patronatus. Innocentius, & Ioan. And. *secutus*, gratia Ecclesie, Constitutionem dotis retrahit, ita vt valeat, ac si ante Consecrationem dotaretur Ecclesia. Hoc autem sic intelligitur, quando is, qui sine dote fundauit, vel extruxit Ecclesiam, aut est vita functus, aut ad eum commode aditus non potest. tunc enim patronus fit, qui Ecclesiam longe ante consecratam dotauit, secus est, si qui fundauit, vel extruxit, consulus, & vocatus velit esse patronus: tunc enim ambo patroni sunt.

Nono queritur, An qui fundat, extruit vel dotat Ecclesiam, nec expressim, & nominatim Ius patronatus sibi reseruat, ipso iure id acquirat? Quidam negant. Verius tamen est, quod communis habet opinio in e. *significauit*, de testibus, ipso iure acquirere, nisi expressim dixerit, se nihil iuris retinere velle.

Decimo queritur, An si eadem sacram contruentem, quis quomodolibet episcopi consensu rescerit, acquirat Ius patronatus? Quidam *teste Glossa, ca. Quoniam de Iure patronatus*, ita distinxerunt: Aut per partes collapsam reparauit, aut ex toto: Si primo, non acquirat: si secundo, acquirat. Quia sicut domus, aut nauis si per partes tantummodo tota reficiatur, est eadem quæ antea, & proinde Dominus vsusfructus, aut seruitutem, quam habebat, non amittit. Si vero ex toto restituatur & innouetur, iam est alia domus, & nauis, ita vt incipiat esse in bonis eius, qui eam funditus dirutam reparauit, & prior dominus vsusfructus, & seruitutem amplius non habet. *l. Quid tamen, ff. Quib. modis vsusfructus amittatur, sic Ecclesia semper eadem censetur; si per partes reficiatur; alia vero, cum eadem diruta reparatur.* Dubitet quispiam, an si ædes sacra penitus collapsa reedificetur ab aliquo, & quoduis aliud ius in ea constitutum. Deinde obligatio semel extincta, non reuiuiscit. *l. Rex. §. Arcam ff. de solutionibus.*

Vndecimo queritur, An Ius patronatus præscriptione, & consuetudine possit acquiri? Duo hic vocantur in dubium, Vnum est, An Ecclesia libera, in qua feliciter nullum est Ius patronatus, possit aliquis ipsum Ius patronatus præscriptione quadam acquirere. Alterum est, An in Ecclesia non libera, hoc est, habente patronum, licite quis contra ipsum patronum Ius patronatus diuturnitate temporis, & vi præscriptionis acquirat? In primo, præscriptio si datur, contra Ecclesiam procedet: in secundo, contra patronum vim suam habebit.

Quod ad primam dubitationem attinet, inuenio duas Auctorum sententias, quarum vna negat posse præscriptione Ius patronatus acquiri. Archidiaconus, Cardinalis, Abbas, Alexander, Felinus, Decius, Curtius, quos refert Couarr. in *Regul. possessor male fidei*, p. 2. §. 11. n. 2. vbi affirmat, hanc opinionem olim fuisse communem. Altera opinio est, alserentium posse acquiri: quam multis rationibus defendisse, & tenuisse Ioannem Andream, Paulus, & Couarr. attestantur, quam ipsi quoque sequuntur, & Paulus addit eam nunc esse communi consensu receptam, & certe hæc opinio ad veritatem magis accedit.

Si quartas, An post Concilium Tridentinum, Ius patronatus consuetudine, aut præscriptione acquiri possit? sessione 14. c. 12. de reformatione: *Nemo*, inquit Synodus, etiam cuiusvis dignitatis Ecclesiastica, vel secularis, quamcunque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut Cappellam de nouo fundauerit, & construxerit; seu iam erectam, quæ tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis proprijs, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit, Ius patronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem fundationis, aut dotationis huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reseruetur. Huic dubitationi respondeo, eiusmodi decretum intelligi iuxta aliud eiusdem Synodi decretum in sessione 15. c. 9. de reformatione, vbi sic ait: *Decernit sancta Synodus, vt titulus Ius patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & alijs iure requisitis ostendatur, siue etiam ex multiplicatis presentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliarve secundum Iuris dispositionem. In ijs vero personis, seu Communitatibus, vel vniuersitatibus, in quibus id ius plerumque ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur, nec immemorabilia temporis probatio aliter eis suffragetur, quam si præter reliqua ad eam necessaria presentationes etiam continuata, non minori saltem, quam quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortita sint, authentice scripturæ probentur.* Reliqui patronatus omnes in beneficijs, tam secularibus, quam Regularibus, Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque alijs beneficijs, in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, seu facultates & præuilegia concessa, iam in vim patronatus, quam alio quocunque iure nominandi, eligendi, presentandi ad ea,

cum vacans, exceptis patronatibus, super Cathedralibus ecclesiis competentibus, & exceptis alijs, que ad Imperatorem, & Reges, seu Regna possidentes, aliosque sublimes, ac supremos Principes, sive Imperij in dominij suis habentes, pertinent, & que in favorem suorum generalium concessa sunt, in totum prout, us abrogata, & irrita, cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque huiusmodi, tanquam libera à suis collatoribus conferantur, ac promotiones huiusmodi plenum effectum consequantur. Ex quibus Concilij verbis manifeste perspicitur, quoniam patronatus abrogari, videlicet eos, qui privilegio ante Concilium impetrati possidebantur.

Quo ad secundam questionem Covarruvias in Regula, Possessor mala fidei par. 2. §. 11. numer. 8. testatur communem esse sententiam, Ius patronatus posse præscribi: sed dubie questionis est, quæ annorum spatium ad præscribendum sit necessarium. Idem Auctor tradit, quosdam sentire, inter præsentes quidem, decem annorum; inter absentes viginti annorum spatium requiri. Alios vero docere, cum inter præsentes, tum inter absentes, quadraginta annorum tempus esse necessarium: quod Ecclesiæ intellexit, venit necne Ius patronatus in huius, aut illius hominis potestatem. Nam si potenti viro parum ecclesiæ studioso, parum pio, & minus ecclesiæ grato, & benevoluo Ius patronatus quærat, damno afficietur Ecclesiæ. Federicus, Decius, Alexander, Lambertinus, & alij huius fuere sententiæ, quam & refert, & sequitur Covarruvias loco citato. Quod quid sit, Concilij Tridentini paulo ante citatum Decretum, oportet hac in parte servari.

Duodecimo quaeritur, An privilegium Ius patronatus obtineri queat? Vna est omnium opinio, Romani Pontificis beneficio posse obtineri: qui alicui potest hoc privilegium concedere, siue quia de Ecclesiâ, & Republica Christiana sit benemeritus, siue quia futura eius in ecclesiâ merita sperentur: tametsi ædem sacram non fundaverit, extruxerit, vel dotaverit. Inferiores vero Antistites hoc privilegium tribuere nequeunt ei, qui ecclesiam non fundavit, nec extruxit, nec dotavit. Et cum Synodus Tridentina talia privilegia sustulerit; si Romanus Pontifex ea quibus concederet, clausulam opponeret qua Concilij auctoritati deroget, ratum, & firmum privilegium habebitur.

CAP. XX.

Alia quaestiones de Iure patronatus diluuntur.

Quæritur primo Quotplex ius in ecclesiâ Patronus acquirat? Respondeo, quadruplex, vnde versus apud Glossam in c. Nobis, de Iure patronatus.

Patrono debetur honor, onus, emolumentum. Præsentis, Præsit, Defendat, aliarum egenus.

Quorum verborum sensus hic est: Patronus Ius patronatus habet in ecclesiâ honorem, quia potestatem habet nominandi, & offerendi Clericum ad beneficium promovendum. Item præcipuum obtinet in ecclesiâ locum in sedendo, & in supplicationibus, & Conventibus, publicis. Et primo omnium pacis osculum datur, & interdum aliquid donum offertur. Habet item onus, quia ipsius est ecclesiâ protegere, dotem, & bona eiusdem ecclesiæ tueri. Quod si forte ipse, aut filij eius ad summam inopiam, & egestatem devenerint, ecclesiæ à se fundatæ bonis sublevari, ac sustentari debent, c. Quicumque, 16. quæst. 7. c. Nobis de Iure patronatus.

Secundo quaeritur, Quis honor in procedendo sit, qui dicitur patrono deberi, in c. Nobis, de Iure patronatus, c. c. Piamenit, 16. quæst. 7. Glossam c. Piamenit, intelligit honorem, quo patronus vna cum Clerico quem nominat, procedit ad episcopum, vt ab eo instituitur.

Abbas in c. Nobis, de Iure patronatus n. 5. interpretatur honorem, quo patronus excipitur, cum ad ecclesiâ venit. Et enim obviam procedit Rector, siue præfectus ecclesiæ cum Clericis, & cum comitatur, ac deducit vsque ad ingressum in ædem sacram, cum Rex est, vel Princeps, aut illustri Patronus. Sic, inquit, est consuetudine receptum Venetijs, ubi cum Dux ad ædem S. Marci sacram, in quo Ius patronatus habet, venire solet, à Primicerio vna cum Canonis obviam procedenti excipitur honorifice, atque ad templum usque adducitur. Sic ille.

Tertio quaeritur, Quando ecclesiâ patrono ad inopiam redacta debeat alimenta? Respondeo, cum Glossa c. Quicumque 16. quæst. 7. & Abbate c. Nobis, de Iure patronatus tunc debere, quando patronus ad summam egestatem devenit, qui necessarijs vitæ subsidijs indigeat, & ecclesiæ ita bona suppetant, vt omnibus necessarijs in pensis deductis, aliquid superfit. nam in primis ecclesiâ debita ministris stipendia solvere cogitur, deinde impendit quidquid est necessarium ad cultum divinum, & ad cultum reficiendum, muniendum, & conservandum: de eo quo superest, Patrono indigenti alimenta præbet. nam part ratione Libertas patrono alimenta debet. l. si quis à liberis. §. Alimenta ff. de lib. agnoscent. Obijcies, Ecclesiâ ex bonis, que sibi supersunt omnibus ad extremam inopiam redactis subvenire debere: ergo nullum in hoc privilegium patronus habet. Respondet Abbas cum Glossa loco citato prius, & abundantius ecclesiâ patrono debere succurrere, quam cæteris indigentibus. Item pauperes actionem non habent contra ecclesiâ. vt notat Glossa, capit. Si eubi, distict. 17. & capit. Exigent 1. quæst. 7. sed auctoritatem, & officium iudicis implorare queunt: at patrono indigenti actionem Canones, & iura concedunt.

Quarto quaeritur, Quot modis possit Ius patronatus in alterum transferri? Respondeo Glossa in c. Piamenit, 16. q. 7. quatuor modis: donatione, permutatione, venditione, & testamento, siue iure hæreditariæ successions. Sic etiam Inno. in Rubrica, de Iure patronatus.

Quinto quaeritur, Quo pacto tale ius possit donatione transferri? Respondeo, sic donari potest, aut laico, aut ecclesiæ, Cœnobio, seu Monasterio, Collegio, vel Seminario vel Clerico, nomine & iure ecclesiæ, aut dignitatis, cui præsit. Si laico donetur aut etiam Clerico causa ipsius, non ecclesiæ, donatio non valet sine episcopi consensu, ne ecclesiæ Ius patronatus transeat ad hominem suspectum, vel minus gratum ecclesiæ. sic Hostiensis, Ioann. Andreas, & Archidiaconus teste Panormitano in ca. illud, de Iure patronatus, quamvis Innocentius, & alij vt idem ait Panormitanus, oppositum senserint in eo capitulo. Si ecclesiæ, vel clerico nomine, & iure ecclesiæ detur, donatio valet etiam sine vilo consensu Antistitis, vt habet constantis omnium opinio in capitulo. Nullus. §. capit. Ex insinuatione. capit. Illud. capit. Cum saculum, de Iure patronatus, & expressim in cap. 1. eod. titulo. in sexto habetur, eam donationem subsistere. & cap. illud, de Iure patronatus, dicitur, [Religioso loco Ius patronatus conferendi libertatem habeat patronus facultatem:] Obijcies oppositum haberi in c. Quod autem. §. c. Nullus. De Iure patronatus, Respondeo cum Glossa, cuius sententia est communi consensu recepta, in his capitulis, solum constitui, patronum non posse conferre ecclesiâ etiam Monasterijs, aut Collegijs Clericorum absq; episcopi consensu, quod attinet ad proprietatem vel titulum, non autem quod spectat ad Ius patronatus. Porro episcopi consensus sufficit expressus, vel tacitus, puta (sicut iura loquuntur) per ratihabitionem. Deinde satis est, si ad donationem, vel statim accedat eiusmodi consensus, vel ex intervallo temporis, vt puta, si donationem ante factam episcopus ratam, & acceptam habeat.

Sexto quaeritur, An sit necessarius episcopi consensus in donatione, qua vnus patronus alteri patrono socio suo ius remittit? Duæ sunt opiniones, vna affirmantium

in qui-